

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/31/2019
Identifikačné číslo spisu: 5019200011
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5019200011.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): I. C. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. Č. XXXX/XXA, Ž., zastúpeného advokátom: JUDr. Marián Ďurina, so sídlom AK Sibírska č. 4, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 28Sa/1/2019 zo dňa 11.06.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 28Sa/1/2019 zo dňa 11.06.2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2018, ako aj prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.10.2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi p r i z n á v a náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania ako aj konania pred krajským súdom.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline rozsudkom, č. k. 28Sa/1/2019 zo dňa 11.06.2019, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2018, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.10.2018, ktorým podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sociálnom zabezpečení“ alebo „zákon č. 100/1988 Zb.“), § 114 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. (ďalej „zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v znení neskorších predpisov, od 07.08.2010 priznala žalobcovi starobný dôchodok v sume 62,- € mesačne. Tento následne zvýšila až na sumu 109,- € mesačne.

2. V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd poukázal na obsah administratívneho spisu z ktorého

zistil, že žiadosť o starobný dôchodok podal žalobca 07.08.2013. Podľa potvrdenia Vojenského útvaru sociálneho zabezpečenia v Bratislave z 05.09.2018 mu bol podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. od 01.01.1999 priznaný výsluhový dôchodok. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku mu bola zhodnotená doba služobného pomeru od 22.07.1957 do 31.12.1998 a na určenie sumy priznanej dávky mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 28 rokov. V I. kategórii funkcií slúžil od 22.07.1957 do 21.07.1959, od 22.07.1959 do 14.07.1963, od 15.07.1963 do 31.12.1964, od 25.08.1965 do 10.08.1992 a od 28.12.1992 do 31.12.1998.

3. Krajský súd poukázal na to, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/296/2014-64 zo dňa 20.01.2015, vo vzťahu ku ktorému podané odvolanie žalobcu bolo odmietnuté uznesením NS SR, č. k. 1So/38/2015 zo dňa 17.02.2016, správny súd rozhodol, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.08.2014 v spojení so zmenovými rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.10.2014 a 02.12.2014 zrušil a vec vrátil správnenému orgánu na ďalšie konanie, keď dospel k záveru, že rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 a § 274 zákona o sociálnom poistení je daná právomoc Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, a preto napadnuté rozhodnutia zrušil. Žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok preto žalovaný postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu, t. j. Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

4. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sa/7/2016-28 zo dňa 17.10.2016, ktorý bol potvrdený rozsudkom NS SR, č. k. 7So/2/2017 zo dňa 28.06.2018, súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X-V. zo dňa 11.05.2016 a vec vrátil správnenému orgánu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku Najvyššieho súdu SR vyplýva, že doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté v merite veci o nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku uplatneného žiadosťami zo 07.08.2013 a 28.05.2014. V uvedenom posudku konštatoval, že nie je možné považovať za zákonný postup odporkyne - Sociálnej poisťovne, keď preskúmaným rozhodnutím zastavila navrhovateľovi výplatu starobného dôchodku bez skúmania splnenia zákonných podmienok rozhodnutia o žiadostiach navrhovateľa, ktorými si uplatňoval svoj nárok na priznanie starobného dôchodku. Ak teda v danom prípade došlo k stal zápornému kompetenčnému sporu medzi Sociálnou poisťovňou a Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia, bolo povinnosťou odporkyne pred vydaním napadnutého rozhodnutia podať žalobu v súlade s § 412 a nasl. SSP. Pokiaľ krajský súd rozsudkom zo 17.10.2016 rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, odvolací súd uvedený rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil, aj keď z iných dôvodov. Výslovil aj právny názor, že v ďalšom konaní bude potrebné rozhodnúť o žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku zo dňa 07.08.2013.

5. V súlade s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 16.10.2018 (prvostupňové napadnuté rozhodnutie) rozhodol o žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku zo dňa 07.08.2013 tak, že mu v zmysle § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení priznal starobný dôchodok v sume 62 €, tri roky spätne, teda od 07.08.2010. O výške starobného dôchodku rozhodoval na základe ustálenej judikatúry, týkajúcej sa prípadov, keď je žiadateľovi priznaný výsluhový dôchodok, to znamená, že určil sumu starobného dôchodku s prihliadnutím na všetky doby poistenia, teda v civilnom sektore aj v silovom rezorte, od ktorej odpočítal pomernú sumu starobného dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru obdobia výkonu služby v ozbrojených silách k celkovému úhrnu všetkých dôb poistenia. Ako kritérium výšky stanovenia týchto dôchodkov zobral dôchodkový vek žiadateľa 57 rokov v zmysle § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.. Aplikáciu tohto zákona odôvodnil ustanovením § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože k dovŕšeniu dôchodkového veku došlo pred 01.01.2004 dňom 17.03.1997. S týmto právnym posúdením výpočtu starobného dôchodku sa krajský súd v plnom rozsahu stotožnil, považoval ho za zákonné, v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ktorý je potrebné aplikovať aj v danom prípade, vzhľadom na súbeh starobného a výsluhového dôchodku zo všeobecného a osobitného systému sociálneho zabezpečenia.

6. Žalobné námietky vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné. Uviedol, že čo sa týka námietky, že

poisťovňa o jeho žiadosti zo dňa 07.08.2013 prvostupňovým rozhodnutím nerozhodla, táto námietka je v rozpore s obsahom prvostupňového a napadnutého rozhodnutia. Z nich jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie je vydané na základe žiadosti o starobný dôchodok spísanej 07.08.2013 a výrok prvostupňového rozhodnutia korešponduje s týmto dátumom, keď mu bol priznaný starobný dôchodok späťne tri roky práve od dátumu 07.08.2013 v súlade s § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Žalobca tiež namietal, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol 01.01.1999 podľa zákona č. 114/1998 Z. z. a s touto námietkou súvisia aj ďalšie námietky, týkajúce sa (podľa žalobcu) nesprávne určeného rozhodného obdobia, ktoré bolo určené práve v spojení so vznikom nároku na starobný dôchodok tak, ako ho uvádzal žalovaný, t. j. 17.03.1997, pričom podľa žalobcu, správne malo byť 01.01.1999 a z toho vyplývajúci nesprávne určený priemerný mesačný zárobok podľa § 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.. K tejto námietke krajský súd uviedol, že na daný prípad sa vzhľadom na prechodné ustanovenie § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vzťahuje zákon č. 100/1988 Zb. a nie zákon o sociálnom poistení. Žalobca ako vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok v zmysle § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., dosiahnutím veku 57 rokov (17.03.1997), pretože vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch. Podľa tohto ustanovenia mu vznikol nárok na starobný dôchodok a nie na výsluhový dôchodok. Nárok na výsluhový dôchodok sa posudzuje podľa osobitného zákona, ktorým je v jeho prípade zákon č. 114/1998 Z. z., podľa ktorého mu bol aj priznaný od 01.01.1999 výsluhový dôchodok. Nie je však možné zamieňať si podmienky nároku na vznik výsluhového a starobného dôchodku. Je tiež potrebné oddeľovať termíny „nárok na dávku“, konkrétne na starobný dôchodok v zmysle § 94 ods. 1 v spojení s § 132 zákona o sociálnom zabezpečení a vznik nároku na jej výplatu v zmysle § 94 ods. 2 citovaného zákona. Žalobca má nárok na dávku starobného dôchodku už od 17.03.1997, avšak vzhľadom na to, že si ju uplatnil až žiadosťou zo dňa 07.08.2013, táto mu bola priznaná späťne od neskoršieho dátumu (od 07.08.2010), ako mu predmetný nárok vznikol. Ak teda žalobca namietal, že mu nevznikol nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 57 rokov, pretože nepodal žiadosť o jeho priznanie, krajský súd konštatoval, že nárok na uvedenú dávku mu vznikol, avšak vzhľadom na to, že k tomuto dňu nepodal aj žiadosť o jej priznanie, v tento deň mu nevznikol nárok na jej výplatu. Námietku žalobcu, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol dňom 01.01.1999 podľa zákona č. 114/1998 Z. z., vyhodnotil ako nedôvodnú. Výslovil názor, že podľa tohto zákona nemôže vzniknúť nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia, ale iba nárok na dávky z osobitného systému. Je nesprávny aj výklad žalobcu, že v zmysle § 103 zákona č. 114/1998 Z. z. sa na sociálne zabezpečenie vojakov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb., a preto nemôže vzniknúť nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb.. Uvedené ustanovenie zrušeného zákona č. 114/1998 Z. z. zakotvovalo, že na sociálne zabezpečenie vojakov, ktoré sa poskytuje podľa zákona č. 114/1998 Z. z., sa nepoužijú iba ustanovenia, konkrétne uvedené v piatej časti zákona č. 100/1988 Zb.. Starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia však nebolo možné priznať podľa zákona č. 114/1998 Z. z., preto na jeho priznanie je potrebné použiť zákon o sociálnom zabezpečení, účinný ku dňu vzniku nároku na túto dávku.

7. Ďalej krajský súd skonštatoval, že s námietkou nesprávneho určenia dôchodkového veku súviseli aj ďalšie námietky, a to námietka nesprávne určeného rozhodného obdobia. Vo vzťahu k nej konštatoval, že rozhodné obdobie bolo určené správne, keďže správne bol určený aj dátum dôchodkového veku žalobcu. V danom prípade nebolo možné určiť ako rozhodné obdobie desať rokov späťne od dátumu, ktorý si žalobca určil ako vznik nároku na starobný dôchodok, t. j. 01.01.1999. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku, že mal byť aplikovaný § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., keď, podľa žalobcu, mal odpracovaných viac ako 20 rokov v I. kategórii funkcií, keď za deň vzniku nároku na dôchodok zbral dátum 01.01.1999. Ako bolo uvedené vyššie, vznik nároku na starobný dôchodok žalobcu je potrebné odvodzovať od § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.. Keďže žalobca bol zamestnaný najmenej 25 rokov, vykonával službu v I. a II. kategórii funkcií viac ako 20 rokov a súčasne dovŕšil dôchodkový vek 57 rokov, momentom splnenia všetkých týchto kumulatívnych podmienok mu nárok na dávku podľa § 132 ods. 1 písm. b/ vznikol, bez ohľadu na vôľu žalobcu. Preto ani základná výmera starobného dôchodku nemôže tvoriť 60 % priemerného mesačného zárobku v zmysle § 22 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona. Pokiaľ hranicu 20 rokov zamestnania v I. kategórii funkcií žalobca presiahol až po dovŕšení dôchodkového veku, a to ku dňu 01.01.1999 (ako to vyplýva z

prílohy žaloby - časti rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 27.05.2016), o ktorom je presvedčený, že je jeho dôchodkovým vekom, uvedené je právne irelevantné.

8. Žalobca namietal aj samotné krátenie teoretickej sumy starobného dôchodku o časť sumy zodpovedajúcej dobe služby už zhodnotenej na určenie sumy výsluhového dôchodku v zmysle Dohovoru č. 128. Krajský súd k tejto námietke uviedol, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení musí byť započítaná aj doba služby v I. a II. kategórii funkcií, ktoré však už boli zhodnotené v rozsahu nároku na výsluhový dôchodok v rozhodnutí o priznaní výsluhového dôchodku, pričom suma starobného dôchodku sa musí znížiť podľa článku 33 ods. 2 citovaného Dohovoru o pomernú sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku. Ak by k tomuto kráteniu nedošlo, potom by tieto doby boli zhodnotené dvakrát: prvýkrát pri určení výsluhového dôchodku a druhýkrát pri určení starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení. Preto je pre spravodlivé usporiadanie veci nevyhnutné, aby sa tieto doby započítavali len jedenkrát. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na stanovisko NS SR uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 83/2013, publikované vo zväzku 6, ročník 2013, na strane 45 (rozsudok Najvyššieho súdu SR, č. k. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011), podľa ktorého priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Najvyšší súd ďalej konštatoval, že zákon o sociálnom poistení nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkovi ozbrojeného zboru alebo ozbrojených síl, ktorý už dosiahol dôchodkový vek podľa zákona o sociálnom poistení, splnil podmienky nároku na niektorú z výsluhových dávok a získal k tomuto dňu akúkoľvek hodnotiteľnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia. Za týchto okolností potom priznanie výsluhového dôchodku nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len na určenie výšky invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku. Ďalej konštatoval, že žalovaná musí pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov z osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme (samozrejme pri zachovaní výhod z preferovaných zamestnaní, teda napr. pri skoršom odchode do dôchodku), následne vypočíta teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov z osobitného systému a nebude poškodzovať žalovanú. Vyplácaný výsluhový dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, preto odporkyňa musí postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb..

9. Krajský súd ďalej poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR, č. k. 9So/214/2008, uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011 pod č. 55 a na rozsudok NS SR, č. k. 10So/39/2016 zo dňa 18.07.2017. Podľa tohto rozsudku výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Primeraným hmotným zabezpečením v starobe je len také zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či toto bolo získané v osobitnom systéme alebo vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Aby nedochádzalo k duplicitnému zhodnoteniu tej istej doby pri rozhodovaní o žiadosti o priznanie starobného dôchodku v takýchto prípadoch, je povinnosťou Sociálnej poisťovne vychádzať z celkovej dĺžky poistenia, teda vrátane obdobia služobného pomeru a takto určenú tzv. teoretickú výšku dôchodku potom krátiť v zmysle článku 33 Dohovoru č. 128. V tejto otázke už ide o ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR. Bez tejto

judikatúry by Sociálna poisťovňa v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia započítať navrhovateľovi dobu služby príslušníka ZVJS. Ak žalobca v žalobe namietal, že článok 33 Dohovoru dáva poisťovni len možnosť a nie povinnosť dôchodok krátiť, krajský súd uviedol, že vykonanie uvedeného článku vyplýva priamo z článku 2 citovaného Dohovoru, v súlade s ktorým je Slovenská republika povinná vykonať, okrem časti III., tiež časť VI. Dohovoru, v ktorom sa článok 33 nachádza. Judikatúra všeobecných súdov je v otázke možnosti krátenia ako aj mechanizmu výpočtu krátenia už stabilizovaná. Ku kráteniu v týchto prípadoch dochádza pravidelne, a teda nielen u žalobcu, ale aj v ostatných v obdobných skutkových prípadoch, pretože inak by došlo k priznaniu dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (rovnako rozsudok NS SR 9So/108/2015 z 28.02.2017). Tvrdenie žalobcu, že práve krátením dochádza k jeho znevýhodneniu oproti občanom poberajúcim dôchodok len zo všeobecného systému poistenia, je teda v plnom rozsahu nedôvodné.

10. Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou žalobcu, že na strane dva napadnutého rozhodnutia je uvedený nesúvisiaci predpis zákon č. 235/1993 Z. z. a vyhodnotil ju ako nedôvodnú, pretože ide len o zrejmu nesprávnosť, keď správne mal byť uvedený zákon č. 235/1992 Zb. ako zákon, ktorý novelizoval zákon č. 100/1988 Zb..

11. Ďalšiu skupinu predstavovali námietky, ktoré sa týkali rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.11.2013. Tieto námietky nebolo možné, podľa názoru krajského súdu, prejednať v tomto súdnom konaní, pretože sa týkajú rozhodnutia, ktoré nie je predmetom terajšieho súdneho prieskumu. Toto rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/292/2013-37 zo dňa 18.02.2014 zrušené a žalovaný o žiadosti žalobcu zo dňa 07.08.2013 opätovne rozhodol rozhodnutím zo dňa 14.05.2014. O jeho novej žiadosti zo dňa 28.05.2014 rozhodol rozhodnutím zo dňa 13.08.2014, ktorým mu priznal starobný dôchodok v sume 183,30 €. Toto rozhodnutie spolu so zmenovými rozhodnutiami bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/296/2014-64 zo dňa 20.01.2015; ani námietky vzťahujúce sa k tomuto rozhodnutiu nemohli byť predmetom terajšieho súdneho konania. Rozhodnutie zo dňa 11.05.2016 bolo samostatným predmetom súdneho prieskumu pred Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 24Sa/7/2016 a rozsudkom zo dňa 17.10.2016 bolo tiež zrušené. Všetky správne rozhodnutia, ktoré žalobca namietal a ktoré boli vydané pred napadnutými rozhodnutiami, sú v súčasnosti zrušené, neexistujú, preto zaoberať sa ich prípadnou nezákonnosťou nie je možné. Tiež nebolo v kompetencii správneho súdu zaujímať právne názory ohľadne súdnych rozsudkov, ktoré sú právoplatné.

12. Ak žalobca žiadal, aby rozhodnutie zo dňa 11.05.2016 bolo zrušené a dôchodok priznaný rozhodnutím zo dňa 13.08.2014 mu bol uvoľnený, uvedený návrh považoval krajský súd takisto za nedôvodný. Rozhodnutie zo dňa 11.05.2016 už bolo zrušené vyššie uvedeným rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sa/7/2016-28 zo dňa 17.10.2016, ktorý bol potvrdený rozhodnutím NS SR, č. k. 7So/2/2017 zo dňa 28.06.2018, rovnako bolo zrušené aj rozhodnutie zo dňa 13.08.2014 rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/296/2014-64 zo dňa 20.01.2015. Predmetom súdneho prieskumu sú rozhodnutia v inštančnom postupe žalovaného zo dňa 16.10.2018 a 12.12.2018, ktoré jedine môžu byť v tomto súdnom konaní prípadne zrušené. Na daný prípad nebolo možné použiť ani beneficium uvedené v § 95 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a inštruovať žalovaného, aby v ďalšom konaní priznal žalobcovi dávku vo vyššej sume (žalobca žiadal „uvoľniť“ sumu priznanú správnym rozhodnutím zo dňa 13.08.2014), keďže nebolo preukázané, že by žalobcovi starobný dôchodok patril v požadovanej výške.

13. Krajský súd vo svojom rozsudku tiež uviedol, že v rámci správneho súdnictva nie je možné rozhodnúť o nemajetkovej ujme, ktorú si žalobca v priebehu konania uplatnil, a preto tento žalobný petit zamietol podľa § 190 SSP.

14. Čo sa týkalo tvrdení žalobcu ohľadne nemožnosti krátenia starobného dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 uvedených v replike, krajský súd konštatoval, že aplikácia tohto článku nie je pre žalobcu diskriminujúca. Naopak, aplikácia Dohovoru č. 128 aj na prípad žalobcu umožňuje vznik nároku na starobný dôchodok žalobcovi aj zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia ako príslušníkovi ozbrojených síl, hoci splnil aj podmienky nároku na výsluhový dôchodok, a započítanie akejkoľvek hodnotiteľnej doby poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia.

15. K námietke, že žalobca bol v osobitnom systéme poistenia poistený len od 01.05.1998 do 31.12.1998, keď dňom 01.05.1998 došlo k odčleneniu osobitného od všeobecného systému poistenia, krajský súd uviedol, že žalobca z tejto premisy vyvodil, že by potom dávku výsluhového dôchodku z osobitného systému bolo možné vypočítať len za obdobie ôsmich mesiacov. Uvedené sa však nestalo, keď z potvrdenia VÚSZ z 05.09.2018 vyplýva, že na nárok na dávku výsluhového dôchodku bola zhodnotená doba služobného pomeru od 22.07.1957 do 31.12.1998. Pokiaľ teda žalobcovi bola na výsluhový dôchodok zhodnotená doba služobného pomeru takýmto spôsobom, správne potom rozhodol žalovaný, keď aj on zohľadnil túto dobu výkonu služby (41 rokov) ako obdobie dôchodkového zabezpečenia, ktoré už bolo zhodnotené v osobitnom systéme, t. j. na určenie sumy výsluhového dôchodku a túto dobu potom spomeroval s celkovým úhrnom dôb poistenia získaných v osobitnom aj všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

16. Pokiaľ žalobca argumentoval rozsudkom NS SR, č. k. 7So/138/2011 z 15.08.2012, ktoré bolo prijaté Správnym kolégiom Najvyššieho súdu SR ako judikát č. R 83/2013, krajský súd naň taktiež poukázal vo svojom odôvodnení, uvedenom vyššie, na podporu jeho právneho názoru ohľadne potreby krátenia teoretickej sumy starobného dôchodku zo všetkých dôb poistenia získaných vo všeobecnom aj osobitnom systéme o výšku dôchodku, ktorá by mu patrila po zhodnutí doby poistenia v osobitnom systéme. Uvedené rozhodnutie je v plnom súlade s právnym názorom správneho súdu zaujatým v danej veci. Z rozsudku NS SR, č. k. 4So/193/2007 zo dňa 25.09.2008 vyplýva, že predmetom prieskumu bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ktorým odňala starobný dôchodok, pričom neprihliadla na doby zohľadnené pri priznaní výsluhového dôchodku, čo je iný skutkový prípad ako v prejednávanej veci. Taktiež rozsudok NS SR, sp. zn. 9So/132/2009 sa týkal inej skutkovej veci, keď tam preskúmané rozhodnutie Sociálnej poisťovne bolo vydané v zmysle § 173i zákona č. 100/1988 Zb., aplikácia ktorého prichádza do úvahy len v prípadoch, keď bol starobný dôchodok priznaný osobe, ktorej vznikol nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. po 30.06.2002, čo nie je prípad žalobcu.

17. Voči rozsudku Krajského súdu v Žiline podal žalobca v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v ustanovení § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP.

18. Podľa názoru sťažovateľa, Krajský súd v Žiline mal vo veci vykonať vyčerpávajúce dokazovanie aj konfrontáciu, namiesto toho sa súdne pojednávanie konalo bez účasti účastníkov konania, na čo žalobca nedal súhlas.

19. Poukázal na ustanovenie § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. a uviedol, že podľa niektorých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajských súdov v obdobných kauzách, je pre priznanie starobného dôchodku a jeho výpočet rozhodujúca celá doba sociálneho poistenia. Z vysloveného právneho názoru vyplýva tiež to, že ustanovenie § 1 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. nebráni vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia aj príslušníkovi ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorý dosiahol dôchodkový vek, splnil podmienky nároku na niektorú výsluhovú dávku, ak získal k tomuto dňu akúkoľvek hodnotiteľnú dobu poistenia vo všeobecnom systéme poistenia. V prípade žalobcu sa na uvedené nebral ohľad.

20. Žalobca vo svojej kasačnej sťažnosti popísal priebeh správneho konania a súdnych konaní ako i rozhodnutí vo veci starobného dôchodku žalobcu. Podľa jeho názoru, priznanie starobného dôchodku s odvolaním sa na ustanovenie § 21 zákona č. 100/1988 Zb., nemá oporu v zákone. Poukázal na ustanovenie § 259 ods. 1 predmetného zákona a uviedol, že podľa názoru žalovanej ku dňu 07.08.2013

nesplňal podmienky na priznanie nároku na starobný dôchodok, čo je však porušením článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 19 Dohovoru č. 128. Z dôvodu, že Sociálna poisťovňa odmietala priznanie nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., jedinou možnosťou bolo priznať mu starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Jeho starobný dôchodok sa mal riešiť podľa článku 17. až 19 III. časti Dohovoru číslo 128 v spojení s článkom 30., čo žalovaná neakceptovala.

21. Vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. e/ zákona č. 100/1988 Zb. žalobca dosiahol dovŕšením 60 rokov veku, dňa 17.03.2000. Potrebný počet rokov doby zamestnania podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. do 31.12.2004 nezískal z dôvodu, že sa doba zamestnania profesionálneho vojaka do celkovej doby zamestnania potrebnej na vznik nároku na starobný dôchodok vraj nezapočítava. Vek 62 rokov žalobca dosiahol 17.03.2002. Podľa názoru žalobcu, nárok na starobný dôchodok ku dňu 07.08.2013 mu nevznikol podľa zákona č. 100/1988 Zb., čo konštatovala aj žalovaná, ktorá mu v minulosti rozhodnutím zo dňa 13.08.2014 priznala starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Ak nárok na starobný dôchodok žalobcovi nevznikol pred 01.01.2004, vzniká otázka, či predmetné rozhodnutie odvolávajúce sa na § 259 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. má zákonné opodstatnenie.

22. Starobný dôchodok mu (v predchádzajúcom správnom konaní) nebol zastavený z dôvodu, že mu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. nenáleží, ale z dôvodu, že podľa názoru Krajského súdu v Žiline, príslušným na priznanie starobného dôchodku bol Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, čo sa preukázalo ako rozporné s ustanovením § 103 zákona č. 114/1998 Z. z.. Podľa jeho názoru, zákonným spôsobom priznaný starobný dôchodok rozhodnutím Sociálnej poisťovne dňa 13.08.2014 bol žalobcovi nezákonným spôsobom odňatý. Ak bola výplata starobného dôchodku zastavená na základe nezákonného postupu Sociálnej poisťovne a súdom bolo jej rozhodnutie zo dňa v 11.05.2016 zrušené, potom rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 13.08.2013 o priznaní dôchodku žalobcovi zostáva v platnosti. Uvedeným rozhodnutím bola realizovaná jeho žiadosť o priznanie starobného dôchodku ku dňu 07.08.2013, aj keď mu bol priznaný na základe žiadosti až zo dňa 28.05.2014. Sťažovateľ žiadal, aby mu Sociálnou poisťovňou priznaný dôchodok rozhodnutím zo dňa 13.08.2014, zastavený nezákonným spôsobom, bol uvoľnený a aby chaos a pochybnosti kasačný súd odstránil.

23. Sťažovateľ je presvedčený, že ak mu Sociálna poisťovňa rozhodnutím zo dňa 16.10.2018 priznala starobný dôchodok ku dňu 07.08.2013, podľa predpisov účinných do 31.12.2003, konala v rozpore so svojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami ako aj zákonom č. 100/1988 Zb. z dôvodu, že podmienky na priznanie starobného dôchodku podľa tohto zákona neboli splnené. Sťažovateľ namietal aj rozdielnosť v rozhodnutiach Sociálnej poisťovne týkajúcich sa iných vojenských vyslúžilcov pri splnení rovnakých podmienok. V tejto súvislosti poukázal aj na možnosti diskriminačného konania voči jeho osobe. Podľa jeho názoru, nie je dôvod na to, aby mu nárok na starobný dôchodok nebol priznaný podľa § 273 ods. 5, § 293aa ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. tak, ako mu už bol raz rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 13.08.2014 priznaný a odňatý.

24. Sťažovateľ poukázal na dôvody žaloby podanej dňa 14.01.2019, podľa ktorej výška starobného dôchodku priznaná rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 16.10.2018 s použitím článku 33 medzinárodného Dohovoru č. 128, nemá právne opodstatnenie z dôvodu rozporu s Ústavou Slovenskej republiky. Poukázal na čl. 154c ústavy a uviedol, že postup Sociálnej poisťovne mu nezabezpečil väčší rozsah práv, ale priznal mu znevýhodňujúci až diskriminujúci starobný dôchodok tým, že starobný dôchodok vo výške 181,30 €, priznaný v rozhodnutí zo dňa 13.08.2014 mu bol v rozhodnutí zo dňa 16.10.2018 s aplikovaním Dohovoru č. 128 priznaný len vo výške 62 €, čo je o viac ako 60 % menej. Nárok na starobný dôchodok požadoval priznať za dobu odpracovanú v civilnom zamestnaní a nie za dobu služby profesionálneho vojaka.

25. Sťažovateľ nesúhlasil so stanoviskom žalovanej, ktorá s poukazom na § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. zamietla žiadosť o prepočítanie starobného dôchodku z dôvodu, že jeho zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb., netrvalo k 31.12.1999. V čase, keď sťažovateľ definitívne ukončil službu vojaka z povolania, zákon č. 355/1999 Z.

z. nebol ešte účinný. Žalobca ukončil služobný pomer dňa 31.12.1998 a vzťahoval sa na neho v tom čase aktuálny zákon č. 376/1997 Z. z.. K uvedenému termínu splnil podmienku 15 rokov služby v I. kategórii funkcií a taktiež splnil podmienku vyše 20 rokov služby v I. kategórii funkcií ku dňu 07.08.2013. Z uvedeného dôvodu žiadal Sociálnu poisťovňu o znovupriznanie starobného dôchodku so spätnou platnosťou podľa § 174 ods. 1 písm. a/ od roku 2007, pretože sa domnieval, že podmienku dovŕšenia veku 57 rokov splnil. Poukázal na ustanovenie § 175g ods. 2 zákona č. 355/1999 Zb. a vyslovil presvedčenie, že spĺňal podmienky podľa § 174 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. v čase v ukončenia vojenskej služby, ku dňu 31.12.1998 nebol ešte vydaný predpis, ktorý posúval hranicu skončenia pracovných kategórií do 31.12.1999. Nemohol byť vizionárom a predpokladať, že sa predmetný zákon č. 100/1988 Zb. bude meniť.

26. Sťažovateľ poukázal na § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia v zamestnaní I. a II. pracovnej kategórie. Sociálna poisťovňa vytrvalo uvádza ako podmienku nároku na skorší odchod do starobného dôchodku trvanie služby k termínu 31.12.1999, pričom nezohľadňuje historický a systematický vývoj § 174. Právny nárok na skorší odchod do starobného dôchodku mala v jeho prípade Sociálna poisťovňa posudzovať podľa zákona č. 376/1997 Z. z.. Sťažovateľ poukázal na rozsudky krajských súdov, v ktorých boli rozhodnutia Sociálnej poisťovne zrušené a voči ktorým Sociálna poisťovňa nepodala odvolanie. Je neakceptovateľné, aby nároky sťažovateľa, ktoré vznikli za predchádzajúcej právnej úpravy sa riadili novou právnou úpravou. Poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uvedený v rozhodnutí zverejnenom pod č. R 48/1998, podľa ktorého sa nárok na dávku posudzuje podľa predpisov platných v čase jej priznania, ak zákon neustanovuje inak. Sociálna poisťovňa opomenula osvojiť si druhú časť predmetnej vety. Sťažovateľ vyslovil názor, že argumentácia Sociálnej poisťovne k aplikácii § 175g ods. 2 je možné vyvrátiť tak, že na prípady, kde už bolo do 22.12.1999 začaté, resp. skončené konanie, sa vzťahuje len ods. 1 a ods. 3 uvedeného ustanovenia. Predmetné ustanovenie rieši nároky, o ktorých nebolo právoplatne rozhodnuté, teda tie, pri ktorých sa konanie ešte ani nezačalo. Nenachádza sa v ňom pojem „konanie o nároku“ ale iba pojem „nárok“. Nárok vzniká odpracovaním určitého počtu rokov v zamestnaní I. a II. pracovnej kategórie a mohol vzniknúť aj pred dátumom 31.12.1999. Uvedené nároky sa zachovávajú a je možné ich uplatniť v lehote uvedenej v § 175 s odkazom na skoršie právne predpisy podľa § 175g ods. 1.

27. Sťažovateľ sa domáhal uplatnenia princípu právnej istoty s tým, že v čase ukončenia služobného pomeru, dňa 31.12.1998 si bol vedomý podmienok stanovených zákonom č. 376/1997 Z. z., ktorý mu zaručoval nárok na skorší odchod do starobného dôchodku po dosiahnutí veku 56 rokov a odpracovaní viac ako 25 rokov služby, na základe žiadosti o starobný dôchodok. Výsluhový dôchodok mu bol od dňa 01.01.1999 priznaný Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia a tento dostáva. Problém vznikol z dôvodu priznania starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou, ktorý táto nevie presne vypočítať a určiť z dôvodu, že žalobca pracoval aj po 01.01.2004, kedy začal platiť zákon č. 461/2003 Z. z.. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 12.12.2018 nespĺňalo náležitosti uvedené v § 200 ods. 1 zákona, pretože nevychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a žalovaná rozhodla svojvoľne, neoveriac si skutočnosti vo svojom internom systéme. Žalobca sa oprávnenne domnieval, že žalovaná bude mať vo svojich záznamoch poriadok a bude mať identifikované, ktorý človek bol u akého zamestnávateľa zamestnaný, v akom období a koľko zarábala, a to na základe odvádzaného poistného zamestnávateľmi, vrátane zasielania výkazov. Zastáva názor, že žalobca ako žiadateľ nemusel nič osobitne predkladať.

28. Podľa Sociálnej poisťovne mal žalobca ku dňu vzniku nároku na civilný starobný dôchodok, ku dňu 20.09.2013, odpracovaných 10 rokov, pričom žalobca do 31.12.2013 odpracoval ešte 103 dní. Žalobca aj naďalej pracoval až do 10.03.2016, keď vyučoval na Žilinskej univerzite a pracoval v kúpeľoch Rajecské Teplice. V dokladoch od zamestnávateľov sú vykázané dni podľa spísaných dohôd a nie skutočne odpracované obdobie. Na Žilinskej univerzite má dohodu o výučbe od 12.09.2013 do 20.12.2013 čo je ďalších 100 dní. Presný počet dní reálne odpracovaných eviduje len Sociálna poisťovňa, pretože tam boli odvádzané finančné odvody. Zamestnávateľ vykázal za predmetné obdobie len sumu, ktorú žalobca zarobil. Niektoré termíny sú duplicitné z dôvodu, že v určitej dobe mal žalobca

dohodu z Bytového podniku ako zástupca vlastníkov bytov a zároveň aj vyučoval. Sťažovateľ v tabuľke popísal prehľad zamestnaní na základe dohody o vykonanej práci od 01.01.2014. Žalovaná si neoverila všetky relevantné fakty, nezaobstarala si všetky podklady, a preto rozhodla predčasne a nezákonne.

29. V závere svojej kasačnej sťažnosti sťažovateľ vyčítal krajskému súdu, že svojím procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože dôsledne nevykonával navrhnuté dôkazy, dôkladne neposudzoval listinné dôkazy, čo bolo dôvodom na podanie kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

30. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že dôvody uvádzané žalobcom nepovažuje za opodstatnené. Podľa jej názoru krajský súd správne zistil skutkový stav veci a túto náležite právne posúdil. K predmetu sporu ako aj k námietkam žalobcu poukázala na svoje písomné vyjadrenie zo dňa 09.04.2019. Žalobcovi bol priznaný starobný dôchodok od 07.08.2010 v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení, a preto navrhla kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, v súlade s § 455 SSP bez nariadenia pojednávania preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná iba z časti.

32. Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

33. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

34. Podľa čl. 154c ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Iné medzinárodné zmluvy, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku, ak tak ustanovuje zákon.

35. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

36. Podľa § 65 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

38. Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

39. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

40. V konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 01.01.2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, za obdobie pred 01.01.2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31.12.2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

41. Podľa § 21 ods. 1 a 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 01.01.2004, občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,

d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/, alebo

e) 60 rokov.

Profesionálnemu vojakovi sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

42. Podľa § 14 ods. 2 písm. a/ až h/ a 4 zákona č. 100/1988 Zb., do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to:

a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,

b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach,

c) zamestnania pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom,

d) zamestnania členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu,

e) zamestnania členov posádok námorných lodí,

f) zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach

g) zamestnania kesonárov a potápačov,

h) zamestnania vykonávané v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárnach a pri obsluhu cyklotrónu a výskumného reaktoru.

Podľa § 14 ods. 4 zsz ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01.01.2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

43. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch.

Podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. základná výmera starobného dôchodku tvorí:

- a) 60 % priemerného mesačného zárobku, ak vojak z povolania vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií (dôchodok z I. kategórie funkcií),
- b) 55 % priemerného mesačného zárobku, ak vojak z povolania vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch (dôchodok z II. kategórie funkcií).

Podľa § 133 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. k základnej výmere sa vojakom z povolania za každý rok služby (zamestnania) vykonávanej po dosiahnutí veku 18 rokov pripočítajú od 21. roka služby (zamestnania):

- I. kategórie funkcií (pracovnej kategórie) 2 %
- II. kategórie funkcií (pracovnej kategórie) 1,5 % a
- III. pracovnej kategórie 1 %

priemerného mesačného zárobku, najviac však spolu 25 % tohto zárobku, a ak ide o vojaka, ktorý vykonával najmenej 10 rokov službu I. kategórie funkcií, najviac spolu 30 % priemerného mesačného zárobku. Tieto obmedzenia neplatia, ak ide o dôchodok z I. kategórie funkcií alebo o zvýšenie za dobu zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. a).

44. Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov, účinného do 30.06.1999, profesionálny vojak prepustený zo služobného pomeru má nárok na výsluhový dôchodok, ak vykonával službu (§ 47) najmenej 20 rokov.

45. Podľa § 103 zákona č. 114/1998 Z. z., od nadobudnutia účinnosti tohto zákona (01.05.1998) sa na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú:

1. zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov,
2. § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,
3. § 157 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

46. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období; ak prichádza do úvahy viac rozhodných období, je priemerným mesačným zárobkom mesačný priemer hrubých zárobkov z toho rozhodného obdobia, v ktorom je tento priemer najvyšší.

Podľa § 12 ods. 3 písm. a), b) zákona č. 100/1988 Zb. rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom:

- a) v ktorom vznikol nárok na dôchodok,
- b) do ktorého spadá deň skončenia zamestnania vykonávaného po vzniku nároku na starobný dôchodok alebo deň, od ktorého sa priznáva starobný dôchodok, pokiaľ bol občan po vzniku nároku na starobný dôchodok ďalej nepretržite zamestnaný až do tohto dňa a nepoberal starobný dôchodok ani jeho časť alebo invalidný dôchodok,
- c) v ktorom občan naposledy skončil zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. a/ až l/ alebo zamestnanie II. pracovnej kategórie, ak bol zamestnaný v týchto zamestnaniach aspoň 20 rokov, alebo zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. a/, ak bol zamestnaný v tomto zamestnaní aspoň päť rokov,

47. Podľa § 22 ods. 1 až 6 zákona č. 100/1988 Zb., základná výmera starobného dôchodku tvorí:

- a) 60 % priemerného mesačného zárobku, ak bol občan zamestnaný:
 1. najmenej 20 rokov v zamestnaní I. pracovnej kategórie,
 2. najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/,
 3. najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/, alebo
 4. najmenej 10 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), pokiaľ sa toto zamestnanie vykonávalo v uránových baniach,

b) 55 % priemerného mesačného zárobku, ak bol občan zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní II. pracovnej kategórie, alebo

c) 50 % priemerného mesačného zárobku.

K základnej výmere sa občanom uvedeným v odseku 1 písm. a/ a b/ od 21. roka zamestnania a ostatných od 26. roka zamestnania pripočítajú za každý rok zamestnania:

I. pracovnej kategórie 2 %,

II. pracovnej kategórie 1,5 % a

III. pracovnej kategórie 1 %

priemerného mesačného zárobku.

Pre zvýšenie podľa odseku 2 sa hodnotí len doba zamestnania po dosiahnutí veku 18 rokov do vzniku nároku na starobný dôchodok.

K základnej výmere sa podľa odseku 2 pripočíta najviac 25 % priemerného mesačného zárobku, a ak ide o občana, ktorý bol zamestnaný najmenej 10 rokov v zamestnaní I. pracovnej kategórie, najviac 30 % priemerného mesačného zárobku. Tieto obmedzenia neplatia, ak ide o občana uvedeného v odseku 1 písm. a/ alebo o zvýšenie za dobu zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. a/.

Ak občan bol zamestnaný v zamestnaniach rôznych pracovných kategórií, vpočíta sa pre zvýšenie základnej výmery podľa odseku 2 do doby 20 alebo 25 rokov zamestnania vždy najprv doba zamestnania III. pracovnej kategórie, potom doba zamestnania II. pracovnej kategórie a naposledy doba zamestnania I. pracovnej kategórie.

Profesionálnemu vojakovi sa na určenie výšky starobného dôchodku nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtoví, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

48. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie orgánov verejnej správy vo veci nároku sťažovateľa na starobný dôchodok, ktorý si uplatnil žiadosťou spísanou dňa 07.08.2013, ktorý žiadal priznať od 01.06.2005.

49. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr dovŕšením dôchodkového veku, ktorý podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je 62 rokov. Skorší vznik nároku na starobný dôchodok odôvodňuje splnenie podmienok, uvedených v § 21 ods. 1, § 132 ods. 1 alebo § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb..

50. Sociálna poisťovňa v napadnutom rozhodnutí určila za deň vzniku nároku sťažovateľa na starobný dôchodok deň dovŕšenia 57 rokov, t. j. 17.03.1997 podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Teoretická výška starobného dôchodku bola určená podľa § 12 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. tak, že podľa podkladov päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov dosiahol sťažovateľ za roky 1992 až 1996, za ktoré predstavoval priemerný mesačný zárobok vypočítaný podľa ods. 6 cit. ustanovenia sumu 158,62 €. Základná výmera starobného dôchodku podľa výpočtu určeného v ustanovení § 22 ods. 1 písm. b/ zákona, predstavovala 55 % PMZ, ktorá sa následne zvyšovala podľa § 21 ods. 2 a 4 na celkových 85 % PMZ tak, že suma starobného dôchodku do vzniku nároku na dôchodok predstavovala 85 % priemerného mesačného zárobku, teda 134, 827 € k mesačne. Uvedená suma bola na základe úprav, v zmysle § 263 ods. 2, § 2931 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšená na sumu 496,08934 €. Sociálna poisťovňa teda určila sumu 496,08934 € starobného dôchodku s prihliadnutím na dobu výkonu služby ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu.

51. Z citácie prameňov práva, na ktoré poukazoval sťažovateľ v kasačnej sťažnosti, najvyšší súd nezistil rozpor čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s aplikáciou čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 na daný prípad. Nemožno súhlasiť s jeho názorom, že medzinárodná zmluva má prednosť pred zákonmi len v prípadoch, ak zaručuje väčší rozsah práv a slobôd ako zákony Slovenskej republiky. Článok 154c ods. 1 ústavy, na ktorý sťažovateľ poukazoval, sa vzťahuje len na prípady medzinárodných zmlúv o ľudských

právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti ústavného zákona č. 460/1992 Zb.. Dohovor č. 128 nie je medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách, a preto na daný prípad nemožno čl. 154c ods. 1 aplikovať, tak ako sa toho sťažovateľ domáhal. Dohovor č. 128 je preto medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika podľa čl. 2 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky viazaná.

52. Podľa čl. 2 Dohovoru č. 128 každý členský štát bude vykonávať časť I, aspoň jednu z častí II, III a IV, príslušné ustanovenia častí V a VI a časť VII tohto Dohovoru. Dohovor bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11.01.1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 Z. z.. Z ustanovenia čl. 19 Dohovoru č. 128 priamo vyplýva nárok na zachovanie starobného dôchodku po celú dobu sociálnej udalosti, teda počas celého života po prežití ustanoveného veku. Dohovor č. 128 má charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá priamo zakladá právo fyzických osôb na zachovanie nároku na starobný dôchodok, a teda na jeho vykonanie nebolo potrebné prijať osobitný zákon. Príslušné ustanovenia Dohovoru č. 128 majú prednosť pred zákonom č. 461/2003 Z. z. a sú priamo záväzné aj pre žalovanú. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ktorý je súčasťou VI. časti (spoločné ustanovenia), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Z čl. 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru kasačného súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na dávky v starobe tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho zabezpečenia je možné starobný dôchodok zo všeobecného systému krátiť, najviac však o sumu dávky z osobitného systému (výsluhový dôchodok), patriacu ku dňu priznania starobného dôchodku.

53. Otázkou aplikácie čl. 33 Dohovoru č. 128 vo vzťahu k súbehu nároku na dávky v starobe zo všeobecného a osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) sa najvyšší súd už zaoberal, keď konštatoval: „...zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 neupravil zákonom postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon o sociálnom poistení priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s ústavou, vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by žalovaná pre nárok na starobný dôchodok v zmysle už uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre účely nároku a výšky starobného dôchodku započítať sťažovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné konštatovať, že ak napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu týkajúcej sa nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku, potom pri absencii takejto úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. ...Vzhľadom na túto skutočnosť výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku). Takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona o sociálnom poistení. „Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) potom v súlade s čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 prichádza do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení v plnej, tzv. teoretickej výške (tu 707,20 €) by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb, poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k

diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu, len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.“ Vzhľadom na uvedené kasačný súd konštatuje, že príslušné orgány verejnej správy ako i krajský súd vec správne právne posúdili, ak v zmysle už ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospeli k záveru, že v danom prípade je potrebné pristúpiť ku kráteniu starobného dôchodku sťažovateľa v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

54. Dohovor č. 128 neurčuje spôsob výpočtu dávok z osobitného alebo všeobecného systému poistenia, ten je určený právnymi predpismi jednotlivých štátov. Spôsob výpočtu dávky zo všeobecného systému poistenia pri súbehu s dávkou z osobitného systému poistenia zákonodarca doteraz v zákone č. 461/2003 Z. z. neupravil. Z toho dôvodu spôsob určenia sumy starobného dôchodku zo všeobecného systému poistenia ku dňu súbehu s dávkou z osobitného systému poistenia vychádza z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej je odporkyňa povinná vypočítať teoretickú sumu starobného dôchodku žiadateľa o túto dávku, to znamená so zhodnotením tak doby tzv. civilného zamestnania, ako aj doby služby a samotnú výšku starobného dôchodku určí jej krátením o koeficient, ktorý sa rovná pomeru doby poistenia získanej z osobitného systému poistenia (delenec) a súčtu doby poistenia zo všeobecného systému poistenia aj doby v osobitnom systéme (deliteľ). Príslušná pobočka Sociálnej poisťovne vo svojom prvostupňovom rozhodnutí vo svojom rozhodnutí vypočítala sumu priznaného starobného dôchodku uvedeným spôsobom.

55. Podľa § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., je možné priznať starobný dôchodok najviac 3 roky spätne od uplatnenia nároku. Sťažovateľ si nárok na starobný dôchodok uplatnil dňa 07.08.2013, a preto mu starobný dôchodok mohol byť priznaný až od 07.08.2010.

56. Predmetom konania na Krajskom súde v Žiline, č. k. 28Sa/1/2019 bolo rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.12.2018 ako i konanie jemu predchádzajúce, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie prvostupňového orgánu zo dňa 16.10.2018. Predmetom tohto konania nebol nárok na úpravu - zvýšenie dôchodku v zmysle žiadosti zo dňa 28.05.2014 a 15.07.2015 za ďalšiu dobu dôchodkového poistenia od roku 2013, a preto sa ani kasačný súd nemohol zaoberať postupom orgánov verejnej správy vo veci nárokov uplatnených žiadosťami sťažovateľa zo dňa 28.05.2014 a 15.07.2015.

57. Z obsahu spisu krajského súdu kasačný súd zistil, že ani jeden z účastníkov konania nepožiadala krajský súd podľa § 107 ods. 1 písm. a/ SSP o nariadenie pojednávania vo veci. Krajský súd preto nepochybil, ak rozhodol bez nariadenia pojednávania vyhlásením rozsudku podľa § 107 ods. 2 SSP. Verejnosť prejednávania veci bola zabezpečená verejným vyhlásením rozsudku, o termíne ktorého bola verejnosť informovaná oznámením vyvesenom na úradnej tabuli súdu dňa 23.05.2019 a na jeho webovej stránke v súlade s ustanovením § 137 v ods. 4 SSP. Pre rozhodnutie krajského súdu bol rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 119, § 135 ods. 1 SSP). Pre právne posúdenie veci nebolo potrebné vykonať dokazovanie súdom. Kasačný súd z uvedených dôvodov nezistil nesprávnosť postupu krajského súdu, ktorým by sťažovateľovi znemožnil uskutočnenie jeho procesných práv, majúcich za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

58. Nebolo sporné, že žalobca ako vojak z povolania vykonával službu v I. kategórii funkcií v obdobiach od 22.07.1957 do 31.12.1964 (7 rokov a 162 dní) od 25.08.1965 do 10.08.1972 (6 rokov a 351 dní) a od 28.12.1992 do 31.12.1998 (6 rokov a 3 dni), celkovo k 31.12.1998 v rozsahu 20 rokov a 151 dní. V II. kategórii funkcií vykonával službu od 01.01.1965 do 24.08.1965 (236 dní) a od 11.08.1972 do 27.12.1992 (138 dní), celkovo v II. kategórii funkcií 1 rok a 9 dní.

59. Keďže žalobca sa narodil dňa 17.03.1940, z bodu 59 tohto rozsudku je zrejmé, že ku dňu dovŕšenia veku 55 rokov (17.03.1995) nespĺnil podmienku získania aspoň 20 rokov služby zaradenej do I. kategórii funkcií, uvedenú v § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. Túto podmienku nespĺnil ani ku dňu dovŕšenia veku 57 rokov (17.03.1997); k uvedenému dňu však nepochybne splnil podmienku 20 rokov služby (v I. a II. kategórii funkcií) a dňom 17.03.1997 mu teda vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.; tento nárok v základnej výmere 55 % PMZ podľa 133 ods. 1 písm. b/ uvedeného zákona, zvýšenej najviac o 30 % podľa ods. 2 tohto

ustanovenia mu (vzhľadom na splnenie podmienky výkonu služby I. kategórie funkcií po dobu najmenej 10 rokov funkcií v zmysle § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zostal zachovaný.

60. Nie je sporné ani to, že žalobca ďalej pokračoval nepretržite v zamestnaní aj po vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zsz a ďalším výkonom služby 20 rokov služby v I. kategórii funkcií získal až dňom 01.08.1998, teda až po 01.05.1998, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov, a preto mu v zmysle § 103 tohto zákona nárok na starobný dôchodok z I. kategórie funkcií od 01.08.1998 podľa § 132 ods. 1 písm. a/ a § 133 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. už nemohol vzniknúť. Tento nárok treba preto posudzovať podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. a teoretickú výšku takého starobného dôchodku k tomuto dňu treba odvodiť od ustanovenia § 22 ods. 1 až 4 tohto zákona, resp. zvýšiť za doby zamestnania po vzniku nároku na dôchodok v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. a č. 461/2003 Z. z..

61. Ustanovenie § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 376/1996 Z. z., účinného od 01.01.1997 do 31.12.1997, ako podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok od 56. roku veku síce vyžaduje trvanie zamestnania I. kategórie funkcií do 31.12.1997, avšak ods. 1 písm. a) tohto ustanovenia súčasne pre vznik takého nároku od 56. roku veku vyžaduje aj splnenie podmienky aspoň 19 rokov zamestnania v I. kategórii funkcií.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca získal 19 rokov služby v I. kategórii funkcií až dňom 01.08.1997, teda až po tom ako mu už vznikol skorší nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zsz od 57. roku veku (17.03.1997). Neskoršie splnenie podmienky získania 19 rokov služby (po dovŕšení 57. roku veku) v I. kategórii funkcií preto nemôže založiť nárok na starobný dôchodok späť od 56. roku veku.

62. Samostatnou otázkou je určenie priemerného mesačného zárobku.

63. Keďže nárok na starobný dôchodok žalobcovi vznikol už 17.03.1997, rozhodným obdobím na zistenie PMZ je podľa § 12 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. obdobie desiatich kalendárnych rokov, t. j. roku 1987 až 1996.

64. V zmysle ustanovenia § 12 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. však ďalším rozhodujúcim obdobím sú kalendárne roky 1989 až 1998, keďže žalobca bol po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný v I. kategórii funkcií do 31.12.1998. Túto skutočnosť prvostupňový správny orgán ako aj žalovaná opomenuli.

V období od 01.01.1999 do 10.01.1999 žalobca nebol zamestnaný, takže ďalší výkon zamestnania od 11.01.1999 do 31.12.2003, resp. až do 31.05.2005 má vplyv len na zvýšenie starobného dôchodku podľa § 23 zákona č. 100/1988 Zb..

65. Podľa názoru kasačného súdu správne orgány ako aj krajský súd nesprávne právne posúdili aj otázku základnej výmery starobného dôchodku. Keďže žalobca po vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. nepretržitým výkonom služby získal 20 rokov v I. kategórii funkcií, bolo potrebné pri výpočte teoretickej výšky tohto starobného dôchodku aplikovať ustanovenie § 22 ods. 1 písm. a/ bod 1. a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., teda vychádzať zo základnej výmery 60 % PMZ s pripočítaním najviac 30 % PMZ, resp. v súlade s § 23 tohto zákona pripočítať zvýšenie starobného dôchodku za dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku a teoretickú sumu starobného dôchodku ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu krátiť v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 126, resp. výslednú sumu starobného dôchodku ďalej upraviť v súlade s § 82 zákona č. 461/2003 Z. z..

66. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňové rozhodnutie nie je súladné so zákonom, preto podľa § 462 ods. 2 SSP zrušil obe rozhodnutia správnych orgánov a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom kasačného

súdu.

67. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojení s § 167 ods. 1 SSP a úspešnému sťažovateľovi priznal plnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania, ako aj konania pred krajským súdom.

68. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.